

Obsah

1 Historický nástin kvantové mechaniky	9
1.1 Částice a vlny	9
1.2 Experimenty, které změnilly svět	11
1.2.1 Záření absolutně černého tělesa	12
1.2.2 Teorie fotoelektrického jevu	13
1.2.3 Spektrum atomu vodíku	16
1.2.4 Další experimenty	17
1.3 Dualismus vln a částic	17
1.4 Pohybové rovnice kvantově-mechanických částic: Schrödingerova rovnice .	19
1.5 Bornova interpretace vlnové funkce	20
1.6 Časově závislá Schrödingerova rovnice	21
1.7 Relace neurčitosti	23
2 Operátory v kvantové mechanice	26
2.1 Co je operátor	26
2.2 Operace s operátory	28
2.3 Hermitovské operátory	32
2.4 Maticová reprezentace operátorů	34
3 Axiomy kvantové mechaniky	36
3.1 Přehled postulátů	36
3.2 Kvantová mechanika pro systém o více částicích	38
4 Několik jednoduchých případů	40
4.1 Částice v nekonečně hluboké potenciálové jámě	40
4.2 Částice v jámě konečné velikosti a pravoúhlá bariéra	46
4.3 Harmonický oscilátor	49
5 Rotační pohyb v kvantové mechanice	54
5.1 Pohyb částice po kružnici	54
5.2 Rotace částice ve třech rozměrech	57
5.2.1 Operátor momentu hybnosti	58
5.2.2 Komutační relace operátoru momentu hybnosti	59
5.2.3 Jaký můžeme naměřit moment hybnosti?	60
5.2.4 Energie rotující částice	62
6 Pohyb dvou částic	65
6.1 Metoda separace proměnných	65
6.2 Pohyb svázaných částic a radiální Schrödingerova rovnice	67
6.2.1 Oddělení pohybu těžiště	67
6.2.2 Schrödingerova rovnice pro částice s centrálním potenciálem	69
7 Atom vodíku	71
7.1 Spektrum energií	71
7.2 Vlnové funkce pro atom vodíku	76
7.3 Zeemanův jev	81

8 Elektronový spin	83
8.1 Sternův–Gerlachův experiment	83
8.2 Spin v kvantové mechanice	85
8.3 Spin v magnetickém poli	87
9 Přibližné metody	90
9.1 Variační princip	90
9.1.1 Variační princip v kvantové mechanice	90
9.1.2 Lineární variační funkcionál	93
9.2 Poruchová teorie	95
10 Víceelektronové atomy a Pauliho princip	100
10.1 Atom helia	100
10.1.1 Výpočet elektronové energie atomu helia poruchovým přístupem	102
10.1.2 Výpočet elektronové energie atomu helia variačním přístupem	103
10.2 Atomy o více než dvou elektronech	104
10.3 Antisymetrie vlnové funkce a Pauliho vylučovací princip	104
11 Hartreeho a Hartreeho–Fockova metoda	110
11.1 Roothanovy rovnice	117
11.2 Báze atomových orbitalů	117
12 Periodický zákon pohledem kvantové teorie	120
12.1 Sčítání momentu hybnosti a atomové termy	123
12.1.1 Hundova pravidla	126
13 Kvantová teorie molekul	129
13.1 Molekulový hamiltonián	129
13.2 Bornova–Oppenheimerova aproximace	130
13.2.1 Bornova–Oppenheimerova aproximace: První pohled	130
13.2.2 Bornova–Oppenheimerova aproximace: Odvození	133
13.2.3 Meze platnosti Bornovy–Oppenheimerovy aproximace	135
14 Pohyb atomů v molekulách: Vibrace, rotace a translace	137
14.1 Vibrace a rotace dvouatomových molekul	137
14.2 Vibrační a rotační spektroskopie	140
14.3 Vibrace a rotace víceatomových molekul	143
15 Elektronová struktura molekul	148
15.1 Jednoelektronové molekuly: Ion molekuly vodíku	148
15.1.1 Molekulové orbitály excitovaných stavů	152
15.1.2 Klasifikace molekulových orbitalů a elektronové termy	153
15.2 Víceelektronové molekuly: Od molekuly vodíku dále	155
15.2.1 Molekulové orbitály dvouatomových molekul	158
15.2.2 Skládání momentu hybnosti v dvouatomových molekulách, molekulové termy	160
15.3 Molekulové orbitály víceatomových molekul	161

16	<i>Ab initio</i> metody	164
16.1	Hartreeho–Fockova metoda a korelační energie	164
16.2	Jdeme na korelaci poruchově: Møllerova–Plessetova metoda	170
16.3	Jdeme na korelaci variačně: Metoda konfigurační interakce	171
16.4	Jdeme na korelaci chytře: Metoda spřažených klastrů	173
16.5	Multireferenční metody	175
17	Teorie funkcionálu hustoty	179
17.1	Hohenbergovy–Kohnovy teorémy	181
17.2	Kohnovy–Shamovy rovnice	184
17.3	Teorie funkcionálu hustoty v kvantové chemii	186
17.3.1	Aproximace lokální hustoty	187
17.3.2	GGA funkcionály	188
17.4	Hybridní funkcionály	188
17.4.1	Moderní funkcionály	189
18	Semiempirické přístupy	191
18.1	Hückelova metoda	191
18.1.1	Vlnové funkce v rámci HMO	194
18.1.2	Aplikace HMO: Výpočet excitační energie	195
18.1.3	Aplikace HMO: Výpočet delokalizační energie	196
18.1.4	Stabilita konjugovaných cyklů a aromaticita	196
18.2	Rozšířená Hückelova metoda	198
18.3	Modernější semiempirické metody	198
19	Vlastnosti molekul	200
19.1	Elektrické vlastnosti molekul	200
19.2	Parciální náboje atomů	203
20	Mezimolekulové interakce	206
20.1	Klasické (elektrostatické) interakce	206
20.2	Kvantové interakce	207
20.3	<i>Ab initio</i> výpočty slabých mezimolekulových interakcí	210
20.3.1	Poruchový výpočet: Symetricky adaptovaná poruchová teorie	211
20.3.2	Supramolekulární přístup	212
21	Modelování kapalných fází a roztoků	214
21.1	Atomární přístup k solvataci	214
21.1.1	QM/MM metody	218
21.2	Implicitní modely solvatace	218
22	Elektronově excitované stavy	222
22.1	Absorpce a emise světla: Dovolené a zakázané přechody	223
22.2	<i>Ab initio</i> výpočty elektronově-excitovaných stavů	227

23 Molekulová symetrie	231
23.1 Prvky symetrie, operace symetrie a bodové grupy	231
23.2 Symetrie a teorie grup	235
23.3 Využití symetrie v kvantové chemii	245
23.3.1 Klasifikace molekulových orbitalů	245
23.3.2 Korelační diagramy víceatomových molekul	245
23.3.3 Walshovy diagramy	247
23.3.4 Které integrály budou nenulové?	248
23.3.5 Výběrová pravidla	250
24 Relativistické efekty	251
24.1 Relativistické efekty v chemii	254
24.2 Kvantově-chemické výpočty relativistických efektů	256
25 Kvantová chemie pevné fáze	259
25.1 Mřížková energie krystalů	259
25.2 Elektrony v krystalech: Energetické pásy	263
25.2.1 Model volných elektronů	263
25.2.2 Pokročilejší modely: Elektrony cítí ionty	265
25.2.3 Kvantově-chemické výpočty pro krystaly	270
25.3 Vibrace atomů v krystalech	270
26 Kvantová chemie v praxi	272
26.1 Můj první výpočet	272
26.2 Co můžeme kvantově-chemickými programy vypočítat?	277
27 Co číst dále?	280
28 Dodatky	282
28.1 Komplexní čísla	282
28.1.1 Odvození Eulerova vzorce	285
28.2 Prostory funkcí	285
28.3 Schrödingerova rovnice pro volnou částici	287
28.4 Vlastní čísla momentu hybnosti pomocí operátorové techniky	288
28.5 Variační formulace kvantové mechaniky	290
28.6 Fockovy rovnice: Odvození	291
28.7 Slaterova–Condonova pravidla	293